

Julie Morgan AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Jayne Bryant AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Senedd Cymru
Bae Caerdydd,
Caerdydd
CF99 1SN

15 Chwefror 2024

Annwyl Jayne,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 19 Rhagfyr yn ceisio eglurder am y camau a arweiniodd at gau rhaglen beilot y Llys Teulu Cyffuriau ac Alcohol ym mis Tachwedd y llynedd.

Rwyf wedi atodi yn **Atodiad A**, ymateb i'r cwestiynau sydd wedi'u cynnwys yn eich llythyr. Pan lanswyd y rhaglen beilot ddwy flynedd y llys ym mis Tachwedd 2021, roedd bob amser yn fwriad gennym brofi sut y gallai'r dull gweithredu hwn weithio yng Nghymru. Bydd y Pwyllgor yn deall y bydd angen inni ystyried canlyniadau'r peilot yn ofalus cyn ymrwymo i unrhyw wasanaeth hirdymor. Ar ôl inni gwblhau'r dadansoddiad hwn, byddwn yn gallu penderfynu ai cyflwyno Llysoedd Teulu, Cyffuriau ac Alcohol fydd y model mwyaf addas a chost-effeithiol ar gyfer darparu cefnogaeth gynaliadwy i deuluoedd lle mae pryderon ynghylch camddefnyddio sylweddau.

Byddaf yn ysgrifennu eto at y Pwyllgor ynghylch ein cynlluniau yn y dyfodol ar gyfer peilot y Llys Teulu Cyffuriau ac Alcohol, ar ôl ystyried y gwerthusiad o'r peilot yn fanwl gyda rhanddeiliaid allweddol.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Julie', written in a cursive style.

Julie Morgan AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Social Services

Cwestiwn 1

A allwch chi gadarnhau bod swyddogion Llywodraeth Cymru wedi bod yn bresennol yng nghyfarfodydd Grŵp Llywio Strategol FDAC yn rheolaidd a'u bod felly'n gwybod cyn y sesiwn dystiolaeth ar 14 Medi y byddai cynllun peilot FDAC yn dod i ben (neu'n debygol iawn o ddod i ben) ym mis Tachwedd 2023 o ystyried na fyddai Llywodraeth Cymru yn rhoi cyllid i ymestyn y cynllun nes y gellid cwblhau'r gwaith gwerthuso?

Gallaf gadarnhau bod swyddogion Llywodraeth Cymru wedi bod yn bresennol yn rheolaidd yng nghyfarfodydd Grŵp Llywio Strategol FDAC. Pan lansiwyd y rhaglen Beilot ym mis Tachwedd 2021, bu inni ddweud o'r cychwyn cyntaf y byddai'r peilot yn para am ddwy flynedd ac yn dod i ben wedyn ym mis Tachwedd 2023.

Adeg y sesiwn dystiolaeth graffu ar 14 Medi 2023, roeddem yn dal i geisio dod o hyd i gyllid i ymestyn y peilot nes i'r gwerthusiad gael ei gwblhau. Ni chawsom wybod am benderfyniad awdurdod lleol Caerdydd i gau'r peilot ond ar ôl iddo gael ei gyfleu i aelodau staff.

Cwestiwn 2

Yn ystod y sesiwn dystiolaeth ar 14 Medi, pam na soniwyd am y cais am gyllid i ymestyn y cynllun peilot, a'r posibilrwydd y byddai'r cais hwnnw'n cael ei wrthod, a goblygiadau hynny?

Ni chafodd ei godi yn ystod y sesiwn dystiolaeth ar 14 Medi am ein bod ni, fel yr amlinellwyd uchod, yn dal i weithio i ddod o hyd i gyllid ac roeddem yn obeithiol y gellid sicrhau hynny.

Cwestiwn 3

Cyn y sesiwn dystiolaeth ar 14 Medi, a gawsoch chi drafodaethau ag aelodau o'r farnwriaeth, a staff allweddol eraill a oedd ynghlwm wrth gynllun peilot FDAC, ynghylch eich penderfyniad i wrthod cais y cynghorau am gyllid ac i ddod â'r cynllun peilot i ben ym mis Tachwedd 2023? Os felly, pa drafodaethau oedd y rhain?

Cyn y sesiwn dystiolaeth ar 14 Medi, nid oedd cais y cyngor am gyllid wedi cael ei wrthod ac fel yr amlinellwyd uchod roeddem yn dal i ystyried y cais am gyllid ac yn ceisio dod o hyd i gyllid posibl o fewn ein cyllidebau. Daeth y cais hwn am gyllid ychwanegol i law yn hwyr yn y dydd.

Cwestiwn 4

A ydych chi'n credu bod y modd y gwnaeth Llywodraeth Cymru ac arweinwyr y cynghorau gyfathrebu â rhanddeiliaid ynghylch dod â'r cynllun peilot i ben wedi effeithio ar ewyllys da gweithwyr proffesiynol a oedd ynghlwm wrth FDAC, gan gynnwys aelodau o'r farnwriaeth ac, os felly, a yw wedi cael effaith niweidiol ar y siawns i'r cynllun lwyddo yn y dyfodol?

Fel yr amlinellwyd yn yr ymateb i gwestiwn 1, ni chawsom wybod am benderfyniad awdurdod lleol Caerdydd i gau'r peilot ond ar ôl iddo gael ei gyfleu i aelodau staff. Rydym yn cytuno y gallem fod wedi ymdrin â hyn yn well.

Cwestiynau 5 – 7 – Dyfodol FDAC yng Nghymru

Mae ein hymateb i argymhelliad 9 y Pwyllgor yn dal heb newid “Bydd Llywodraeth Cymru yn adolygu’r gwerthusiad o gynllun peilot Caerdydd a Bro Morgannwg i ystyried modelau cyflawni cynaliadwy ar gyfer cyflwyno cynllun o’r fath yn genedlaethol. Byddwn yn gweithio gydag awdurdodau lleol, aelodau o’r farnwriaeth a rhanddeiliaid perthnasol eraill i sicrhau bod partneriaid allweddol yn rhan o’r gwaith o gyngori ar y Llysoedd Teulu Cyffuriau ac Alcohol (FDAC) yng Nghymru yn y dyfodol, a phennu eu cwmpas”.

Bydd y Pwyllgor yn deall y bydd angen inni ystyried canlyniadau gwerthuso'r peilot yn ofalus cyn ymrwymo i unrhyw wasanaeth hirdymor. Ar ôl inni gwblhau'r dadansoddiad hwn, byddwn yn gallu penderfynu ai cyflwyno Llysoedd Teulu, Cyffuriau ac Alcohol fydd y model mwyaf addas a chost-effeithiol ar gyfer darparu cefnogaeth gynaliadwy i deuluoedd lle mae pryderon ynghylch camddefnyddio sylweddau. Mae cynaliadwyedd yn hanfodol wrth ystyried cyflwyno hyn ac unrhyw wasanaeth yn y dyfodol a dyna pam yr oedd yn un o'r gofynion allweddol pan wnaethom wahodd datganiadau o fuddiant i ddatblygu'r cynllun peilot. Yn unol â'n hymateb, byddwn yn bwrw ymlaen â'r camau nesaf gan weithio gyda'n partneriaid, nid lleiaf y Bwrdd Cyfiawnder Teuluol Lleol.

Un ystyriaeth allweddol ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol fydd rôl Timau Integredig Cymorth i Deuluoedd (IFSTs). Mae'r gwasanaeth IFST yn ddarpariaeth sy'n unigryw i Gymru sy'n ceisio cefnogi anghenion teuluoedd sy'n agored i niwed mewn argyfwng lle mae camddefnyddio sylweddau gan rieni yn cael effaith ar les plant.